

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
 ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ
 ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΕΝ ΤΩ ΜΟΥΣΕΙΩ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ*

56

Καταγραφή τοῦ χρέους τῆς Ἐπαρχίας Κρήτης. (Μάιος 1786).

Ἄριθ. Χειρ. Μ.Η. 110. Ἐφ' ἀπλοῦ φύλλου χάρτου διαστ. 0,33×0,23 μ.
 με ὑδατίνια γραμμὰς καὶ ἐπιστεφόμενα γράμματα G.H. Τὸ κείμενον ἐπὶ
 δύο σελίδων. Διατήρησις καλή.

1786 μαΐου 19.

Καταγραφή ἀκριβῆς ἀπάσης τῆς ὀλοσχεροῦς ποσότητος τοῦ χρέους
 τῆς ἡμε | τέρας ἐπαρχίας κρήτης. ↪

τὰ κατὰ μαΐον

<u>γροσίων κεφάλαιον</u>	<u>γροσίων διάφορον</u>
5000 : ιῶ παραγιωτάτω πρώην κωνσταντινουπόλεως κυ- ρίω Θεοδοσίω τῆ ἰθνη : μαΐου πρὸς 50 :	500 :
500 : τῆ κοκόνᾳ βιβροίτζα κομνινάκη τῆ ἰθνη :	πρὸς 50 : 50 :
500 : τῆ κοκόνᾳ θυγατρὶ τοῦ μακαρί- του κομνενάκη τῆ ἰθνη :	πρὸς 50 : 50 :
500 : τῶ λογιωτάτω πρώτῳ ὀστιαρίῳ φρωτίω τῆ ἰθνη :	πρὸς 50 : 50 :
1000 : τῆ κοκόνᾳ ἐλέγκω γιμάρη τα- φταλῆ τῆ ἰθνη :	πρὸς 45 : 90 :
<hr/> 7500 :	<hr/> 740 :
1000 : τῶ ἄρχοντι κομίσω νικολάκη ἐγ- κονῶ τῆς σμαράγδας χαντζεροῦ . τῆ ἰθνη :	πρὸς 40 : 80 :
1500 : τῆ κοκόνᾳ μαριώρα συζύγῳ τοῦ μακαρίτου ἁρμάση σταυράκη τζεβὰχ ἰθνη :	πρὸς 40 : 120 :
1500 : τῆ κοκόνᾳ εὐφρωσύνῃ θυγατρὶ τοῦ αὐτοῦ ἰθνη :	πρὸς 40 : 120 :
1000 : τῶ τζελεπῆ ἀντωνάκη υἱῶ τοῦ	

*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 71 τοῦ παρόντος τόμου.

αὐτοῦ	τῆ ἰθι :	πρὸς 40 :	80 :
500 : τῆ ἄρχοντι: κομισόγια κοκ: ἐλέγ- κω σούτζη συζ: νικολάκη λου- τζιάρη	κῆ :	πρὸς 40 :	40 :
<hr/>			<hr/>
13000 :			1180 :
1500 : τῶ ἀρχ: καμεράση τῶν δκνῶν (:)			
τζελ: γιωργάκη μελαχρινῶ . . .	τῆ κθη :	πρὸς 40 :	120 :
2000 : τῆ ἀρχ: δραγομενέσσα κοκόνα δαλοῦ καρατζᾶ	τῆ κγη :	πρὸς 50 :	200 :
500 : τῶ ἀρχ: πιτάρη κυρίτζη γρηγο- ράσκω	τῆ κγη :	πρὸς 40 :	40 :
2000 : τῶ ἐκλαμπρ: μπεϊζαδὲ κυρίω ἸΑ- λεξάνδρω γυνίκα	τῆ κςη :	πρὸς 40 :	160 :
2000 : τῆ ἄρχοντι: καμερασόγια κοκόνα ζαφουρίτζα διὰ τοῦ ματθαίου	τῆ κςη :	πρὸς 40 :	160 :
<hr/>			<hr/>
21000 :			1860 :

2000 : τῆ ἄρχοντι: χατμανέσσα κοκόνα εὐφοροσύνη μίσο	τῆ κζη :	πρὸς 50 :	200 :
1000 : τῆ ἀρχ: πανέσσα κοκόνα ἐλέγκω σούτζη	τῆ κζη :	πρὸς 50 :	100 :
2000 : τῆ ἐκλαμ: δομνίτζα κυρία μαρι- ώρα γενίκα διὰ ματθαίου . . .	τῆ κζη :	πρὸς 40 :	160 :
2000 : τῶ ἀρχ: Ἰσπραβνίκω τζελεπῆ δη- μητράκη διὰ ματθαίου . . .	τῆ κζη :	πρὸς 48 :	160 :

τὰ κατὰ Ἰούνιον

500 : τῆ κοκόνα ταροσίτζα μπασᾶ το- μάζου	τῆ αν :	Ἰουνίου πρὸς 50 :	50 :
1000 : τῆ κοκόνα σεβαστῆ βασιλείου διὰ ματθαίου	τῆ δη :	πρὸς 40 :	80 :
500 : τῆ κοκόνα ἐλέγκω ὄωστέη συζύ- γῳ τοῦ μακαρίτου τζανετάκη . . .	τῆ ιγη :	πρὸς 40 :	40 :
3500 : τῶ ἀρχ: λογοθ: τζελεπῆ γιαννα- κάκη φιλιππουπολίτη	τῆ ἰθη :	πρὸς 40 :	280 :
500 : τῶ σιδρ ἀντωνίω σιφνίω νίῳ τοῦ μακαρίτου νικολάου γρηπάρη . . .	τῆ κῆ :	πρὸς 50 :	50 :
2500 : τῶ κῆρ χατζῆ νικολῶ βιβλιοπῶλω	τῆ κβα :	πρὸς 40 :	200 :
<hr/>			<hr/>
36500 :			3180 :

γροσίων κεφάλαιον γροσίων διάφορον
 36500 : ἡ ὀπισθεν ποσότης τοῦ τε κεφαλαίου καὶ διαφόρων αὐτοῦ 3180 :
 2500 : τῷ τιμιωτάτῳ κῆρ: X: φιλιπόζη σεράφῃ ἑλ-
 μάξογλου τοῦ χατζῆ σιράπη τῆ κβθ : Ἰουνίου πρὸς 40 : 200 :

τὰ κατὰ Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον

2000 : τῆ ἄρχοντ: γραμματιζέσσα κοκό- να μαρίτζα θυγατρὶ τοῦ γιάννη κάλφα τῆ απ :	πρὸς 40 : 160 :
750 : τῆ κοκ: σμαραγδίτζα συζ: τοῦ μα- καρίτου κυριαζάκη τῆ γη :	πρὸς 40 : 60 :
1500 : τῆ κοκ: μαριώρα θυγατρὶ τοῦ πο- σελ: σταθάκη τῆ ιθη :	πρὸς 45 : 135 :
1000 : τῆ κοκ: ζωίτζα τοῦ σταθάκη τῆ απ :	πρὸς 45 : 90 :
44250 :	3825 :
2000 : τῷ ἀρχ: Ἰσπραβνίκῳ τζελ: δη- μητράκη διὰ μαιθαίου τῆ βα :	πρὸς 40 : 160 :
1000 : τῷ κῆρ χατζῆ τζεμπραίλη φετα- λόγλου τῆ βα :	πρὸς 40 : 80 :
4000 : τῆ ἄρχ: χατμανέσσα κοκ: ζαφει- ρίτζα μουροῦζη (τοῦ μπιμπίκα) τῆ δη :	πρὸς 40 : 320 :
500 : τῆ ἀνωτέρῳ κοκ. ἐλέγκῳ ὄωσ- σέτη αὐγούστου κηη :	πρὸς 40 : 40 :
1000 : τῆ κοκ: σουσανίτζα συζ: τοῦ μα- καρ: παπᾶ κωνσταντίνου σεπτεμβρίου δη :	πρὸς 40 : 90 :
52750 :	4515 :
500 : ἔτι τῷ χ: νικολῶ βιβλιοπῶλῳ σεπτεμ. δη :	πρὸς 45 : 45 :
1500 : τῆ ἐκλαμπροτάτη δόμνα κυρία τάρσια σεπ. θη :	πρὸς 40 : 120 :
250 : τῆ ἐν βασιλευούσῃ σχολῇ τῶν ἑλ- ληνικῶν μαθημάτων	25 :
55000 :	4705 :

ἦτοι πενήκοντα πέντε χιλιάδες γρόσια συνεποσώθη ἅπα-
 σα ἡ | ποσότης τῶν κεφαλαίων, τῶν δὲ διαφόρων, τέσσερεις
 χι | λιάδες καὶ ἑπτακόσια πέντε γρόσια, ὡς φαίνονται ἀν-
 τι | κῆρ

[μονογραφή]	τὸ βασιλικὸν ζητομηρίον μας.	300 :
	τὸ χαράτζιόν μας	25 :
		5030 :

57

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἐφέσου Σαμουὴλ πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, συγγραφήριος καὶ εὐχειήριος ἐπὶ τῷ προβιβασμῷ εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Κρήτης. (Ἰούλιος 1786).

Ἀριθ. Χειρ. Μ. Η. 134. Ἐπὶ διφύλλου χάρτου ὁμοίου πρὸς τὸ τοῦ 55 διαστ. 0,34×0,235 μ. με ὑδατίνας γραμμάς, γράμματα Μ Μ καὶ λεοντόμορφον ζῶον με οὐρὰν ἰχθύος. Τὸ δεύτερον φύλλον ἐτιμήθη ἄνω καὶ κάτω πρὸς φακέλλωσιν, ὑπεγράφη δὲ ὀπισθεν : «τῷ πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ἀγίῳ κρήτης κύρ μαξίμῳ ἀσπασίως εἰς βασιλεύουσαν»¹. Περαιτέρω καὶ δι' ἄλλης χειρός : 1786. Σφραγίς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ με οἰκόσημον με στέμμα καὶ ἐκατέρωθεν λέοντας καὶ γράμματα Ε Φ C Μ (Ἐφέσου Σαμουήλ). Κατάστασις διατηρήσεως μετρία. Φθοραὶ κατὰ τὰ σημεῖα πτύξεως ἐξ ὑγρασίας.

τὴν πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενος, ἠδέως προσαγορεύω.

† ἦν καὶ διαφυλάττοι τὸ θεῖον ἐν ἄκρῳ [ὕ]γείᾳ καὶ εὐημερίᾳ. μετὰ | μακροβιότητος, καὶ ἐπιτυχίας τῶν, ὧν ἐφίεται. τὸ ἀπὸ εἰς' τοῦ παρελθόντος | ποθητόν μοι γράμμα της ἄσμενος ἔλαβον, καὶ ἐπὶ τῇ δηλώσει τῆς ἐφειτῆς | μοι ὑγείας της ὑπερεχάρην, μάλιστα διὰ τὸν προβιβασμόν της εἰς τὴν | ἐπαρχίαν κρήτης, ἐπειδὴ ἰξεύρω, ὅτι ἔχει νὰ τελεσφορήσῃ διὰ τὴν | πρᾶξιν, καὶ σύνεσίν της, μάλιστα ὅπου εἶναι καὶ τερπιγιῆς² τοῦ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι | ἀγαπητοῦ, καὶ συναδελφοῦ περιποθητοῦ ἀγίου κυζίκου. ἐπεύχομαι τοίνυν | θεόθεν τῇ πανιερότητί της ὅπως ἀναδειχθῇ εἰς μὲν τὴν κοινὴν μ(ητέ)ρα | εὐγνώμων, καὶ εὐχάριστος, εἰς δὲ τὴν ἐπαρχίαν ἄξιος, καὶ εὐδόκιμος ὡς | καὶ ἐπιποθεῖ. γνωρίζουσα λοιπόν, ὅτι τὴν ἀγαπῶ, ἃς μὴ διαλίπη | ἀπὸ τοῦ νὰ μᾶς γράφῃ συνεχῶς περὶ τῆς ἐφειτῆς μοι ὑγείας της, τὰ δὲ | ἔτη της εἶεν θεόθεν πλεῖστα μετ' εὐτυχίας. *αψπςφ : Ἰουλίου : ιηη :*

τῆς πανιερότητός της ἐν χ(ριστ)ῷ ἀγαπητός ἀδελφός

† ὁ ἐφέσου Σαμουήλ : ~

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Ὁ Μητροπολίτης Μάξιμος παρέμεινε εἰς τὴν Βασιλεύουσαν, ὅπου εὐρίσκειτο κατὰ τὴν ἐκλογὴν του, μέχρι τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου.

²) Τουρκικὴ λέξις σημαίνουσα τὸν προστατευόμενον. Ἐνταῦθα χρησιμοποιεῖται μετὰ τὴν ἔννοιαν : πνευματικὸν ἀνάστημα, προστατευόμενος ἱερωμένου. Ἐκ τοῦ ἀνεκδότου Ἐπιστολαρίου τοῦ ἱατροῦ Γεωργίου Νικολετιάκη γνωρίζομεν ὅτι πρὸ τῆς ἐκλογῆς του ἦτο ἀρχιδιάκονος τοῦ Κυζίκου (τοῦ Ἀγαπίου).

58

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Κυζίκου Ἀγαπίου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, ἀπαντητικὴ εἰς ἐπιστολὴν τοῦ τελευταίου,

ἀναφερομένην εἰς τὴν ὑποδοχὴν ἧς ἔτυχεν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του. (Δεκέμβριος 1786).

Ἄριθ. Χειρ. Μ.Η. 130. Ἐπὶ ὁμοίου διφύλλου, διαστ. 0,315×0,215 μ., ὁμοίως τετημημένου πρὸς φακέλλωσιν, με ὑδατίνης γραμμᾶς, μόλις διαφαινόμενον στέμμα καὶ σημεῖα δίκην μυκήτων. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φακέλλωσιν τμήματος: «τῷ πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ μητροπολίτῃ ἀγίῳ κρητῆς κυρίῳ μαξίμῳ, τῷ ἐν χριστῷ ἡμῖν ἀγαπῆτῳ ἀδελφῷ, καὶ περιποθήτῳ, ἀσπασίῳ». Δι' ἄλλης χειρὸς περαιτέρω: Δεκεμβρίου 25: ἀρπζ^ω. Σφραγὶς ἐφ' ἰσπανικῷ ἐρυθροῦ κηροῦ με οἰκόσημον με στέμμα καὶ λέοντας ἐκατέρωθεν καὶ περιβάλλοντα ψηφία Κ Ζ ΑΓ Π (Κυζίκου Ἀγάσιος). Ἐκ τῶν τριῶν ὑστερογράφων, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον εἶναι γεγραμμένα διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς δι' ἧς ἐγράφη τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς, δηλ. «τοῦ γραμματικοῦ», τὸ δεύτερον διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Μητροπολίτου, ὅστις συνεπλήρωσε καὶ τὸ κείμενον. Κατάστασις διατηρήσεως καλή

» τὴν πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἐν κυρίῳ ἀσπασόμενοι, ἡδέως καὶ περιχαρῶς | προσαγορεύομεν.

† δεόμενοι τοῦ ἀγίου θεοῦ ὅπως περιφρουρῇ καὶ διαφυλάτῃ αὐτὴν ἐν ὑγιείᾳ ἄκρῃ, καὶ εὐθυμείᾳ δι | ηνεκεῖ σὺν μακροβιότητι καὶ ἐπαπολαύσει τῶν ἐφετῶν αὐτῆς σωτηριωδῶν καὶ καταθνυμίων. | προλαβόντως ἐγράψαμεν τῇ πανιερότητί της ἅπαξ καὶ δὶς, ἐπενχόμενοι καὶ διὰ τὰς ὅσων οὐπω πλη | σιαζούσας δεσποτικὰς ἀγίας ἐσοτὰς τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ θεανθρώπου σωτήρος χρι | στοῦ, καὶ τῶν ἀγίων αὐτοῦ θεοφανείων, φανερώνοντές την ἅμα ἐν ἑαυτοῖς διὰ τὴν μεγαλωτάτην | τῆς σιωπῆς, εἰς τὰ ὅποια καὶ κα' μιὰν ἀπόκρισιν δὲν ἐλάβομεν, ἃν τὰ ἔλαβεν ἕως τώρα | ἡ πανιερότης της. ἤδη ὁμως ἀδελφικὸν καὶ περιπόθητον ἡμῖν γράμμα της, κατὰ τὴν: θη': τοῦ παρελθόντος μηνὸς γεγραμμένον μετὰ περιχαρείας δεξάμενοι, δι' οὗ τὴν ἐφετὴν καὶ ἃ | γαθὴν ἡμῖν ὑγιείαν της πληροφορηθέντες οὐ μειοῦς ἐχάρημεν, ἔγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ εἰ | φεξῆς ἡμῖν σημειούμενα, περὶ τοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν της θείῳ ἐλέει καλοῦ της κατενοδίου, | καὶ τὴν ἦν μετ' εὐλαβείας τῆς προσηκούσης ἔδειξαν πρὸς αὐτὴν δίκην φιλοστοργίαν, δεξιῶσιν, | καὶ ὑποδοχὴν οἱ ἐπαρχιῶται αὐτῆς, καὶ τέκνα της πνευματικά, διὰ τὰ ὅποια καὶ ἐχάρημεν, | καὶ ἄμποτες ὁ ἅγιος θεὸς νὰ τοὺς φωτίσῃ διὰ νὰ φέρωνται καὶ εἰς τὸ ἐξῆς πρὸς αὐτὴν μετὰ τῆς προ | σηκούσης εὐπειθείας, καὶ φιλοφροσύνης, διὰ νὰ ἀναλάβῃ καὶ ἡ πανιερότης της ὀλίγον ἀνακου | φισμὸν τοῦ βαρυντάτου της χρέους¹. ἡμεῖς τὸ πῶς τὴν ἀγαπήσαμεν ἐξ ἀρχῆς καὶ τὴν ἀγαπῶμεν | τὸ γνωρίζει καλῶς ἡ πανιερότης της, λοιπὸν τοιούτους γνωρίζουσα μᾶς, ἃς μὴ διαλείπει ἀπὸ τοῦ | νὰ μᾶς γράφῃ εἰς τὸ ἐξῆς συνεχῆ αὐτῆς ἀδελφικά, δηλωτικὰ τῆς ἀγαθῆς ἡμῖν ὑγιείας της, | καὶ ὅποιας ἄλλης ἡστυαποσοῦν ὑποθέσεώς της, καὶ εὐθήσει ἡμᾶς προθύμους. καὶ ταῦτα μὲν ἀδελ |

φικῶς, τὰ δὲ ἔτη της θεόδεν εἴησαν πλεῖστα καὶ πανευτυχῆ. απψ' δεκεμβρίου ηη :

ἄς μὴ συνοριστῆ τοῦ γραμματικοῦ ὁποῦ γράφει ὅτι μὲ τὸ νὰ τὴν ἀγαπούσαμεν ἐξαο | χῆς, καὶ ἤδη τὴν ἀγαπῶμεν ἄς μᾶς γράφει μὲ θάδδός, ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰ | ὠνας. ὁ γέροντας ἅγιος χαλκηδόνας σὺν τῷ ἀγίῳ σηλυβρίας τὴν ἀσπάζονται ἀδελ | φικῶς καὶ ἐχάρηκαν τὸ κατενόδιόν της, καὶ τὴν καλὴν ὑποδοχὴν τῶν χριστιανῶν της. | ὁμοίως καὶ ὁ παναγιώτατος δεσπότης καὶ ὄλοι οἱ γέροντες :

τῆς πανιερότητός της ἐν χ(ρισι)ῶ ἀγαπητὸς ἀδελφός :—

Καὶ εἰς τοὺς ὁρισμοὺς

τὸν ἅγιον χεῖδδονήσου² τὸν χατζῆ δημη- / ὁ Κυζίκου Ἁγάπιος τράκη³, τὸν ἀνεψιὸν της σιδρ γεωργάκη⁴, καὶ ὄλους τοὺς εὐλογημένους ἐπαρχιώτας της πατρικῶς εὐχόμενοι εὐλογοῦμεν. | ἦλθεν καὶ ὁ ἅγιος καισαρείας : —

τῆ γη τοῦ παρόντος ἐφόρесе καβάδι⁵ ὁ ὑψηλότατος καὶ θεοσεβέστατος ἀλέξανδρος βοεβόδας ὑψηλάντης εἰς τὴν | ἀθθεντίαν τῆς μολδοβίας⁶.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

¹) Βλ. τὴν ἀνωτέρω δημοσιευομένην (ὑπ' ἀριθ. 56) «Καταγραφὴν τοῦ χρόνου τῆς Ἐπαρχίας Κρήτης».

²) Τὸν Γεράσιμον Καλογνώμονα. Βλ. Τ ω μ α δ ά κ η ς, αὐτ. σημ. 138.

³) Εἰς Χατζῆ Δημητράκης Κρασάκης ἀναφέρεται εἰς τὰ Κανονικά Πισκέσια Μητροπολίτου Κρήτης (βλ. «Χριστ. Κρήτη» Β', σ. 70).

⁴) Πρόκειται περὶ τοῦ ἱατροῦ Γεωργίου Νικολετάκη, ἀνεψιοῦ ἐκ μητρὸς τοῦ Μητροπολίτου, τοῦ ὁποίου αὐτόγραφον χειρόγραφον σπουδαῖον διὰ τὰς πολλὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας δίδει, ἀπόκειται εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου.

⁵) Ἐφόρесе τὸν μανδύαν τῆς ἐξουσίας (καβάδι, ἀπὸ τὸ περσ. καφτάν=ὁ κἀνδύς, μανδύας).

⁶) Τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ὑψηλάντου ὡς Βοεβόδα Μολδαβίας βλ. παρὰ Ἀθην. Ὑ ψ η λ ά ν τ η, αὐτ. σ. 617.

59

Ἐπιστολὴ τοῦ ἱεροδιακόνου τοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνας Ἰωάσαφ, διὰ τοῦ ὁποίου παραπονεῖται διὰ τὴν ἀποδοθεῖσαν εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ Μητροπολίτου Μαξίμου κατηγορίαν ἐπὶ δωροδοκίᾳ πρὸς ἀθώωσιν πιθανῶς τοῦ πρωτοσυγγέλλου τοῦ ἐπισκόπου Κισάμου. Ἐν ὑστερογράφῳ πληροφοροῖται περὶ «θανατικοῦ». (Ἰούλιος 1788).

Ἀριθ. Χειρ. Μ.Η. 113. Ἐφ' ὁμοίου διφύλλου ὁμοίως τετμημένου πρὸς φακέλλωσιν, διαστ. 0,32×0,21 μ., μὲ ὑδατίνες γραμμὰς καὶ δυσδιάκριτα σημεῖα γραμμῶν Ρ S ἐπεστεμμένων. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φακέλλωσιν τμήματος : «Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ μοι Δεσπότη

ἀγίῳ κρήτης κυρίῳ κυρίῳ μαζίμῳ προσκυνητῶς Εἰς χάνδακα. Περαιτέρω χρονολογία: 1788 καὶ κατ' ἄλλην διεύθυνσιν: «τῷ ἀγίῳ κυδονίας¹. Σφραγίς ἐφ' ἰσπανικοῦ ἐρυθροῦ κηροῦ δυσδιάκριτος. Διατήρησις καλή.

τὴν ἡμετέραν θεοπρόβλητον καὶ σεβασμιωτάτην μοι πανιερότητα ταπεινῶς προσκυνῶ | καὶ πανευλαβῶς κατασπάζομαι τὴν ἱερὰν καὶ ἁγίαν τῆς δεξιάν.

† ἦν διασώζοι καὶ διαφυλάττοι τὸ θεῖον ἐν ἀκρωτάτῃ ὑγιείᾳ, διηγεκεῖ τε εὐημερίᾳ, καὶ εἰρηνικῇ καταστάσει, | μετὰ μακροζωίας, καὶ ἐπαπολαύσεως πάντων τῶν καταθυμίῶν. μετὰ τὴν εὐλαβητικὴν μου προσκύνησιν, δη | λοποιῶ τῇ ἡμετέρᾳ πανιερότητι ὅτι ἔχω ὑπερβά¹-λουσαν λύπην, διότι, μὲ ὄλον ὁποῦ δις καὶ τρις τῇ ἔγγραφᾳ περὶ | τῆς ὑποθέσεώς μου, οὐκ ἐκρίθην ἄξιος ἀποκρίσεως, ἀλλ' οὔτε κἄν μοι ἐδήλωσε ἂν ὀμίλησε τῷ ἀγίῳ κυδονίας², | ἐρχομένῳ εἰς προσκύνησίν τῆς, περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, καὶ ποίαν ἀπόκρισιν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ. ἔλυπῆθην δὲ | κατ' ἐξοχὴν καὶ πρὸ ἡμερῶν, εἰδὼς ὅτι ἔγραφε τῷ γέροντι ἀγίῳ κυζίκου, ὅτι ἔλαβον παρὰ τοῦ πρωτοσύγκελου | ἐπὶ ἡμῶν γρόσια ἅπερ ἐδώθησαν εἰς τὴν ἀθώωσίν του, καὶ νὰ ζητηθῶν ἀπὸ ἐμένα. πλὴν ἐγὼ ἄσπρα ἀθώωσεως | οὔτε ἐζήτησα, οὔτε ἔλαβον παρὰ τοῦ πρωτοσύγκελου. ἐγὼ τοῦ ἔγγραφᾳ ἀληθῶς διὰ νὰ μοι στείλῃ δεκαπέντε γρόσια, | ὅχι ἔξοδα ἀθώωσεως, ἀλλὰ ὅπου ἔγιναν εἰς καϊκιᾶτικα, καὶ εἰς ἐπιστολὰς ὅπου ἐστάλθησαν δις καὶ τρις | περὶ τῆς ὑποθέσεώς του, πρὶν ἀνατεῖθῃ εἰς τὴν πανιερότητά τῆς, διὰ νὰ τὴν θεωρήσῃ, ἅπερ ἐξοδεύθησαν σχεδὸν τὰ | πλεῖστα διὰ χειρὸς τοῦ δημοτρίου ἀνθρώπου τοῦ δραγουμάνου μπετζαδέ³, ὡσὰν ὅπου δι' αὐτοῦ ἐπάρθησαν καὶ αὐταὶ | αἱ πατριαρχικαὶ ἐπιστολαί, μὲ τὸ νὰ ἐφέρετο ὁ παναγιώτατος εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καθὼς ἠξέυρει ἡ πανι | ἐρότητά τῆς. πλὴν καὶ ἂν ἔγραφον, καὶ ἂν τὰ ἐλάμβανον, δὲν ἔπρεπε διὰ ἐπὶ καὶ ἡμῶν γρόσια νὰ γράψῃ | ἡ πανιερότητά τῆς πρὸς τὸν ἅγιον γέροντα, καὶ μάλιστα νὰ φανερώνη ὅτι ἐζήτησα διὰ τὴν ἀθώωσιν δέ | κα πέντε γρόσια, καὶ ἔλαβον τὰ δέκα, καὶ νὰ δώσῃ αἰτίαν νὰ καταφρονεθῶ ἀπὸ τοὺς γέροντας, καὶ νὰ | ὑποληφθῶ τοιοῦτος, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ τὸ φανερώσῃ εἰς ἐμένα, καὶ ἂν τὰ εἶχον λαβομένα νὰ τὰ μετρίσω εὐθύς. | ἐπειδὴ ὁμοῦ δὲν τὰ ἔλαβον, διὰ τοῦτο ἔγραψα πρὸς τὸν πρωτοσύγκελον διὰ νὰ στείλῃ αὐτὰ τὰ ἐπὶ ἡμῶν | γρόσια πρὸς τὴν πανιερότητά τῆς, τὸ ὅποιον γράμμα δέδωκα τῷ γέροντι ἀγίῳ κυζίκου διὰ νὰ τῆς τὸ | στείλῃ καὶ ἡ πανιερότητά τῆς νὰ στείλῃ πρὸς τὸν πρωτοσύγκελον. ταῦτα ἐν τῷ παρόντι προσκυνητῶς. | εἶησαν δὲ τὰ ἔτη τῆς ἡμετέρας σεβασμίας μοι πανιερότητος ὅτι πλεῖστα καὶ πανευφρόσυνα: — ἀψηφ: Ἰουλίου κη :

τῆς ἡμετέρας Σεβασμιωτάτης μοι πανιερότητος δοῦλος ταπεινῶς καὶ προθύμως εἰς τὰς προσταγὰς τῆς

τοῦ ἁγίου χαλκηδόνης

Ἰωάσαφ

τὸ θανατικὸν μᾶς ἔχει περικυκλωμένους καὶ κατακεκλεισμένους ἐδῶ
εἰς | τὴν μητροπόλιν ἐπειδὴ καταβιβρώσκει ὄλα τὰ μέρη καὶ χωρία
| τῆς πόλεως. χθὲς βράδι μᾶς ἔφεραν τὴν εἶδησιν | ὅτι ἐβαρῆσθη καὶ
ὁ παραμάγερως | τοῦ σεβασμίου | ἡμῶν γέροντος ἁγίου κυζίκου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹⁾ Ἡ ἐπιστολὴ παρεπέμφθη εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Κυδωνίας, ἵνα προφανῶς
συνενηοθῆ μετὰ τοῦ Κισάμου ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως.

²⁾ Τὸ 1788 ἐπίσκοπος Κισάμου ἦτο ὁ Σωφρόνιος Κακογιάννης. Βλ. Τ ω -
μ α δ α κ η ς, αὐτ. σ. 153.

³⁾ Μπεύζαδὲ ἐκαλοῦντο οἱ υἱοὶ τοῦ Μ. Διερμηνέως ἢ Ἑγμένους ἔνταῦθα
προφανῶς πρόκειται περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Μ. Διερμηνέως.

60

Ἐπιστολὴ τοῦ ἰδιώτου Ἰωάννου Μικέλη ἐκ Σμύρνης πρὸς τὸν Μη-
τροπολίτην Μάξιμον, δι' ἧς διαβιβάζεται ἐσωκλείτως γράμμα
τοῦ Κυζίκου καὶ ἀναγγέλλεται ἡ ἔξωσις ἐκ τῆς Πατριαρχείας τοῦ
Πατριάρχου Προκοπίου καὶ ἡ διαδοχὴ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Νεοφύ-
του. (Μάιος 1789).

Ἄριθ. Χειρ. Μ.Η. 90. Ἐπὶ ὁμοίου διφύλλου, διαστ. 0,35×0,22 μ., μὲ
ὕδατινας γραμμὰς καὶ σημεῖα Α F καὶ τρίφυλλα. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φακέλ-
λωσιν τμήματος: «τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ σεβασμωτάτῳ μοι δεσπότη ἁγίῳ
Κρήτης κυρίῳ κυρίῳ μαξίμῳ, προσκνητῶς. Εἰς Χάνδακα. Περαιτέρω χρο-
νολογία: 1759. Τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Σφρα-
γίς ἐπὶ μέλανος ἰσπανικοῦ κηροῦ μὲ ψηφία IM (Ἰω. Μικέλης) ἐντὸς φυ-
τικῶς πλαισιουμένου θυρεοῦ. Κατάστασις διατηρήσεως καλή.

Τῇ ὑμετέρῳ θεοπροβλήτῳ πανιερότητι τὴν μετ' εὐλαβείας | ἑδαφι-
αίαν προσκύνῃσιν.

Ἰ ἦν διατηρεῖν τὸ θεῖον ἄκρως ὑγιαίνουσαν καὶ ἀμεταπτώτως εὐη-
με | ρούσαν ἐν μακροβιότητι καὶ ἐπιτυχίῳ τῶν εὐκαιῶν. μετὰ τὴν |
ἀκριβῆ ἔρευναν τῆς εὐκαισιότητος μοι αὐτῆς ὑγείας, ὑπηρετεῖ ἡ | πα-
ροῦσα μου διὰ τὰ τῆ ἀσφαλίῃ τὴν ἔσωθι πρὸς τὴν Πανιερό | τητά της,
ὁποῦ μὲ τὴν προπαρελθούσαν πόστιν μὲ ἔπεμψεν ὁ Πανιε | ρώτατος
καὶ σεβασμιώτατός μοι δεσπότης ἅγιος Κυζίκου, ἧτις χῆτει πλεν | σι-
μάτιον¹ διημέρηνσε παρ' ἐμοί, καὶ νῦν λήφεται ταύτην διὰ τοῦ ἁγίου
| Κυδωνίας. Ἐπομένως δὲ τὴν εἰδοποιῶ, ὅτι κατὰ τὴν λήν τοῦ πα-
ρελθόντος | ἐξώσθη τῆς Πατριαρχείας ὁ κὺρ Προκόπιος, ἐξόριστος γε-
γονὼς² κατὰ τὴν | τελευταίαν εἶδησιν εἰς κύπρον, ἄδονται ὁμως πολ-
λά περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ | τόπου τῆς ἐξορίας, καὶ περὶ ἐτέρων ἀπ-
ευκαταίων, καὶ τοῦτο διότι ἡ πόστι ἐφυγεν | ἀπὸ βασιλευούσης διὰ

ἐδὼν τῇ β': ἡμέρα τῆς ἐξώσεώς του, ἐπατριάρ | χευσε δὲ ὁ πρῶην μα-
 ρωνείας κὺρ Νεόφυτος ὁ σμυρναῖος. ὁ καιρὸς | δὲν μὲ συγχωρεῖ νὰ
 ἐκτείνω περαιτέρω τὸν λόγον μου, ἀλλὰ τὴν | παρακαλῶ νὰ μὲ νομίξῃ
 ὅλως οἰκεῖον τῆς, καὶ νὰ μὲ προστάτῃ | ἐν οἷς μὲ κρίνει ἱκανὸν καὶ
 ἔξει με προθυμώτατον, καθ' ὃ ἐνδιάθετος | μένω κατὰ χρέος δουλι-
 κόν: — σμύρνη: ἀνθ: μαῖου ζη

Τῆς Πανιερότητός της

ὅλως εἰς τοὺς ὁρισμοὺς

καὶ δοῦλος

Ἰω: Μικέλης

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹⁾ Δι' ἔλλειψιν πλωτῶν μέσων.

²⁾ Περὶ τῆς κατόπιν ραδιοεργειῶν ἐξώσεως τοῦ Πατριάρχου Προκοπίου καὶ τῆς ἐξορίας αὐτοῦ βλ. *Υ ψ η λ α ν τ η, αὐτ. σ. 713.

61

*Επιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γερασίμου πρὸς τὸν Μη-
 τροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, ἀπαντητικὴ εἰς γράμμα τούτου· ἐν
 ὑστερογράφῳ παρακαλεῖ ὅπως προχειρίσῃ εἰς μοναχὸν τὸν πατέ-
 ρα του, ἐφοδιάζων τοῦτον διὰ λογαριασμόν του. (Ἰούνιος 1790).
 *Αριθ. Χειρ. Μ.Η. 101. *Εφ' ἀπλοῦ φύλλου χάρτου μὲ ὑδατίνια γραμ-
 μὰς καὶ σημεῖα C K V ἐντὸς θυρεοῦ. Διαστ. 0,31 × 0,215 μ. Διατήρησις
 καλὴ. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος. Ἡ ὑποσημείωσις ὀλίγον
 λοξῶς.

Τὴν ὑμετέραν πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν φιλήματι ἀγίῳ κατασπα-
 ζόμενος ἠδέως προσαγορεύω.

Ἰ τὸ δὲ θεῖον ἐκλιπαρῶ διατηρεῖν αὐτὴν ἀνωτέραν παντὸς ἀνια-
 ροῦ συναντήματος, μέχρι γήρωσ βαθυτάτου, καὶ | πίονος. καὶ βέβαια
 ἀδελφὲ καλωτάτα συμπεραίνει ἕκαστος πόσην χαρὰν δοκιμάζει ἐνὸς
 ἀνθρώπου ἢ ψυχῆ ἐν | ἀλλοδαπεῖ διατριβῆς, ὡς ἐγώ, ὅταν εἰδῇ φι-
 λούντων, καὶ φιλουμένων τεκμήρια. ὡσὰν ὅπου ἂν εἰς τὴν ἀκαταδά |
 μαστον ψυχὴν ἐκείνου τοῦ ὀδυσσέως ἦτον ἐπιθυμητὸς καὶ αὐτὸς ὁ κα-
 πνὸς τῆς πατρίδος, πόσον στοχάζεται ὁ ἀδελ | φὸς νὰ μοὶ ἦτον ἐπιθυ-
 μητὰ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὰ ἱερὰ αὐτοῦ γράμματα; πόσους ποταμοὺς χα-
 ρῶς, καὶ εὐφρο | σύνης νὰ ἐκίνησαν τάχα μέσα εἰς τὴν καρδίαν μου;
 τοῦτο τὸ ἀφήνω νὰ τὸ συμπεράνη ἢ βαθυτάτη αὐτῆς ἀγχίνουα, | ἐκ τί-
 νων; ἐκ τῶν ἐπομένων. ὅτι ὁ ἐπιστεῖλας φίλος ἀρχαῖος, καπιγιοιτά-
 σης ¹, ἀδελφός, καὶ τέλος πάντων τῆς ἐμῆς | πατρίδος ὁ ποιμὴν καὶ
 τὸ καύχημα. καὶ λοιπὸν φιλιότη κορυφὴ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι καὶ εἰς
 τὸ ἐξῆς θέλει | μὲ παρηγορῆ, δι' ὧν καὶ νῦν μὲ παρεμύθησε συνεχῶν

δηλονότι γραμμάτων ἐξαγγελτικῶν τῆς ποθεινοτάτης | μοι υγείας τῆς
 ὑμετέρας πανιερότητος. ἦς περ τὰ ἔτη ἐντεινέσθω Θεόθεν μετὰ πάσης
 εὐτυχίας : — ἀψ' Ἰουνίου ις'

τῆς ὑμετέρας θεοπροβλήτου πανιερότητος

προθυμότητος εἰς τοὺς ὁρισμοὺς καὶ ἐν χ(ριστ)ῶ ἀδελφός

Θεσσαλονίκης γεράσιμος : —

παρακαλῶ αὐτὴν θάρρει ἀδελφικῶ, ἐπειδὴ ὁ πατήρ μου μελετᾷ νὰ ἔλθῃ
 διὰ τὰ ἐδώσε, νὰ τὸν παρακινήσῃ, καὶ ἡ ὑμετέρα πανιερότης. πλὴν | ἀ-
 δελφὲ παρακαλῶ νὰ τὸν καλογηρέσῃ διὰ χάριν μου, καὶ νὰ τὸν ὀνομάσῃ
 εὐτρόπιον. ἀλλ' ἐπειδὴ συμπεραίνω ὅτι χαριζιλίκι | δὲν τοῦ εὐρίσκειται
 νὰ τοῦ δώσῃ ἡ ὑμετέρα πανιερότης ἕκατὸν πενήκοντα γρόσια, καὶ τὰ
 μὲν ἐβδομήκοντα πέντε ἔξο | δεύσας ἅς κόπη δύω φορεσιαῖς ῥοῦχα κα-
 λογερικὰ νὰ φορήσῃ, τὰ δὲ ἐβδομήκοντα πέντε ἅς μένουν διὰ | χαρ-
 τζιλίκι του, καὶ εὐθὺς θέλω τὰ περάσῃ, ἢ διὰ πολίτης εἰς βασιλεύ-
 ουσαν τῶ γέροντι ἀγίῳ κυζίκου, ἢ θέλω τὰ με | τρήσῃ εἰς τὸν ἐδῶ ἐκ
 σερότων φίλον τῆς σιῶς τζάνον κυριάκου (ὅστις καὶ τὴν προσκυνεῖ) ἢ
 ὄπου | ἄλλου ἀγαπᾷ ἡ πανιερότης τῆς. τζάνου ἀδελφὲ διὰ χάριν μου
 ἅς λάβῃ αὐτὴν τὴν φροντίδα καὶ | μὲ ὑποχρεῶναι μεγάλως. πᾶσι τοῖς
 συγγενέσιν οὐκ ἔγραφα κατὰ τὴν ἀξίωσίν τῆς· οὐ γὰρ | μικραῖς φρον-
 τίσι τυγχάνω περικυκλούμενος, ἀλλ' εὐχομαι πᾶσι μνηστικῶν ἀγαθῶν,
 | καὶ ζῶν πολυχρόνιον. καιροῦ δὲ δραξάμενος οὐκ ἀπαξιῶσω αὐ-
 τοὺς καὶ τῶν ὧν περ | μοι ἐπιτρέπει γραμμάτων. ἔλαβον καὶ τὸ διὰ
 τοῦ ματθαϊάκη² σαποῦνι, καὶ τοὺς | δύο τυροὺς, καὶ ὑπερευχαριστῶ
 διατὶ νὰ ἐνοχλήτε, στέλλω κἀγὼ αὐτῇ ἐν χαμᾶμ | τακίμ³ διὰ τοῦ ματ-
 θαιάκη ἐσφραγισμένον τῇ ἐμῇ σφραγίδι | οὐχ' ὡς δῶρον, μὴ γένοιτο,
 ἀλλ' ὡς σημεῖον | τῆς πρὸς αὐτὴν μου καθαῶς | καὶ ἀμιγροῦς ἀγάπης.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Τουρκ. λ. : συνάδελφος.

²) Γνωστὴ οἰκογένεια ἐν Χάνδακι : «Χριστ. Κρήτη» Β' σ. 69.

³) Τουρκ. λ. : τὰ πρὸς λουσίον ἀπαιτούμενα.

62

Ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Λέρον Μακαρίου πρὸς τὸν Μητροπο-
 λίτην Κρήτης Μάξιμον, ἀπαντητικὴ καὶ διακανονιστικὴ οἰκονο-
 μικῶν ἐκκρεμοτήτων μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐφόρου Μητροπο-
 λίτου Κυζίκου Ἀγαπίου. (Μάρτιος 1791).

Ἄριθ. Χειρ. Μ.Η. 108. Ἐπὶ ὁμοίου διφύλλου μὲ ὑδατίνας γραμμὰς καὶ
 σημεῖα C F Λ ἐντὸς οἰκοσήμεων, διαστ. 0,34 × 0,24. Ἐπὶ τοῦ πρὸς φα-
 κέλλωσιν τμήματος : τῶ πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ μητροπολίτῃ ἀγίῳ
 κρήτης, κυρίῳ μαξίμῳ, τῶ ἐν χ(ριστ)ῶ μοι ἀγαπητῶ ἀδελφῶ καὶ λίαν περι-

ποθήτω· ἀσπασίως. Εἰς κρήτην εἰς τὸ κάστρο». Περαιτέρω : 1791. Σφραγὶς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ μὲ θυρεὸν ἐν μέσῳ δύο ἀγγέλων κύκλῳ περιστρεφόμενον καὶ μὲ ψηφία Κ Ρ Ο Σ (Μακάριος). Τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ δύο σελίδων, μὲ τὸ ὑστερόγραφον ὀλίγον λοξῶς. Κατάστασις διατηρήσεως μετρία· ὅπαι εἰς τὰ σημεῖα πτύξεως.

τὴν περιπόθητόν μοι αὐτῆς πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν κυρίῳ | κατασπαζόμενος, ἡδέως προσαγορεύω.

ἦ ἦν καὶ διαφυλάττοι ὁ πανάγαθος θεὸς ἐν ἀκροτάτῃ ὑγίεια, καὶ ἐνημερία διηγε | κεῖ μετὰ μακροβιότητος, καὶ ἐπιτεύξεως πάντων τῶν ὧν ἐφίεται παρ' αὐτοῦ ἀγαθῶν | καταθυμίῳν, καταξιῶν αὐτὴν διανῦσαι καὶ τὸ ἐπίλοιπον στάδιον τῆς τεσσαρακονθῆ | μέρου ἀμώμου νηστείας θεοφιλῶς, καὶ θεαρέστως, ἐορτάσαι δὲ φαιδρῶς, καὶ χαρ | μούνης πανηγυρίσαι καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ τριήμερον ἐξανάστασιν, ἐφέτος | καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς χρόνους, καθὰ ἐπιποθεῖ, καὶ ἐπαφίεται. ἀδελφικόν, καὶ | λίαν μοι περιπόθητον αὐτῆς γράμμα, γεγραμμένον κατὰ τὴν ἰηὴν τοῦ παρελ | θόντος φεβρουαρίου, ἄσμενος ἐδεξάμην, καὶ ἐχάρην τὰ μέγιστα, εὐαγγελισθεὶς | ἐξ ἐκεῖνου τὰ περὶ τῆς ἐφετῆς μοι ἀγαθῆς ὑγείας τῆς. εἶδον ἐπομένως καὶ τὰ ἐφεξῆς | σημειούμενά μοι περὶ τῶν ὁμολογιῶν ἐσφιγμονίτου¹, καὶ τοῦ σταματάκη ἀνγερινοῦ χίου² | καὶ ἄλλων ἀναγκαίων γραμμάτων τῆς, περὶ ὧν γράψας πρότερον, τὴν ἐπληροφό | ρησα εἰς πλάτος, περικλείσας καὶ ὅσα ἐκ τῶν κληρονόμων τοῦ μακαρίου παρὲ | λαβον, περὶ δὲ τῆς περσινῆς ληφοδοσίας τῆς, καὶ ἄλλων λογα | ριασμῶν, καὶ ἐξοφλῆ | μένης ὁμολογίας τῆς ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν, μεθ' ὅρκου ἀπεκρίθησάν μοι οἱ αὐτοὶ | κληρονόμοι, ὅτι τῆ ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν παρελθόντα αἰγυνοστον, καὶ εἰς χεῖράς τοις | δὲν εὐρίσκειται τὸ παραμικρόν. τὴν ἀπόδειξιν τῆς σχολῆς³ ὅπου ἐπισημειοῖ μοι, οὐκ | ἔτι ἔλαβον, καὶ κατόπι τῆ στέλλεται. τὰ πράγματα ὁποῦ μοι προέμβασε, διεμοι | ράσθησαν Ἐν καν]δάρι σαποῦνι, καὶ δύο δκάδες τὴν ἰπλίκι⁴ καὶ τέσσερα κε- | φάλια τυρὶ τῷ νῳ χατζερεῖ, τῷ καὶ πὰς κεχαγια⁵ τῆς ἀυθεντίας | οὐγκροβλαχίας. Ἐν κανδάρι σαποῦνι, καὶ δύο δκάδες τὴν ἰπλίκι, καὶ τέσσερα κε | φάλια τυρὶ τῷ ἄρχοντι σπαθ' : μίσογλον⁶. τέσσερα κεφάλια τυρὶ, καὶ μίαν δκάν τὴν ἰπλίκι τῷ παραγιωτάτῳ δεσπότη, μισὸ κανδάρι σαποῦνι, τέσσερα τυριά, | καὶ μίαν δκὰ τὴν ἰπλίκι τῷ ἁγίῳ ἐφέσῳ, ὁμοίως τὰ αὐτὰ καὶ τῷ ἁγίῳ νικο | μηδείας, μισὸ κανδάρι σαποῦνι, τέσσερα τυριά, καὶ μίαν δκὰ τὴν ἰπλίκι τῷ ἁγίῳ προύσης, μισὸ κανδάρι σαποῦνι, τέσσερα τυριά, καὶ μίαν δκάν τὴν | ἰπλίκι τῷ δραγουμάνῳ τοῦ βασιλικοῦ στόλου· καὶ ὡς ἄφρευκα διὰ νὰ δοθῶσι τοῖς ἄνω | θεν, δὲν ἐκράτησα ἐγὼ τίποτες. τῆ περικλείω ἐν τῷ παρόντι καὶ ἀποκριτικὰ γράμ | ματα, δηλ: ἐπιστολὴν πατριάρχου, ἁγίου κυζίκου, καὶ ἁγίου νικομηδείας, κατόπι ἐρχό | μенаι καὶ αἱ ἄλ-

λαι τῆς τὰς στέλλω. ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀδελφικῶς, μὴ λεί-
πουν | δὲ τὰ συνεχῆ γράμματά της, δηλωτικὰ τῆς περιποθήτου μοι
ἀγαθῆς υγιείας της, καὶ τῶν | ὧν ἐντεῦθεν χρῆζει, καὶ ἕξει με πρόθυ-
μον εἰς τὰ γραφόμενά της. ἦς τὰ ἔτη εἶεν | θεόθεν πλεῖστα, καὶ πανευ-
φρόσυνα . —

αψλ^{αω} .· μαρτίου ιη

τῆς πανιερότητός της ἐν χ(ριστ)ῶ ἀδελφὸς ἀγαπητὸς

Ὁ Δέρον Μακάριος

»ἀδελφὲ ἀγαπητὲ ἐγὼ δὲν ἀποβλέπω εἰς τὰ δῶρα, ἀλλὰ εἰς τὴν τι-
μὴν της, | καὶ δὲν ἦτο ἱκανὰ αὐτὰ ὅπου ἔστειλεν, ἐπειδὴ ἔχει ὄνομα
μεγάλον | ἐδῶ ἢ πανιερότης της, καὶ τῆς πόλεως τὰ ἦθη ἄλλαξαν, καὶ
δὲν θέλω ὡσάν | τὸν μακαρίτην κυζίκου νὰ τὴν ἀνοίγονται δουλιᾶς,
διὰ νὰ μὴν ἐξοδεύσῃ τὸν | χρόνον ἑκατὸν ἢ καὶ διακόσια γρόσια, καὶ νὰ
κρατῶ ἐγὼ ἐκεῖνα ὅπου στέλνει, | καὶ ὁ καθείς νὰ καταλαλή, διὰ τοῦ-
το ἐγὼ δὲν ἐκράτησα τίποτε, μὰ δὲν | ἔφθασε νὰ δώσω, καὶ εἰς ἄλ-
λα μέρη ἀναγκαῖα ὅπου εἶναι ἀκόμη ὡσάν | δύο ἢ τρεῖς γέροντες ἀρ-
χειρεῖς, τοῦ μέγα δραγουμάνου, [τοῦ μέγα] λογοθέτου, καὶ | ὅπου δεῖ,
ἐπειδὴ προσμένονται αἱ ἀποκο[ρίσεις τῶν ἐπιστολ]ῶν ὅπου τῇ προε-
γρᾶ | φησαν διὰ τὴν ἡπερ ἔλαβεν ποσότητες ἐκ τῶν ἐπισκοπῶν, ὅπου
ὡς ἐδῶ λέγονται | εἶναι 48 πουργεῖα ἄσπρα, καὶ ζητοῦνται ἀκόμη παρ'
αὐτῆς ἱκανῆς ποσότητος ἄσπρα | δι' ἔκπιωσιν χρόους της, ὅθεν ἄς ἔχη
τὰ μέτρα της, καὶ ὄνὰ γκιουρὲ' ἄς φερθῆ, | καὶ πρέπει νὰ φροντίζη τι-
νὰς προτοῦ νὰ τοῦ ἔλθουν αἱ προσβολαί, εἰ κὰν ὕταν τοῦ | ἔλθουν νὰ
ἔχη ποῦ νὰ καταφύγη.

»ἀπὸ τὸν ἐσφιγμέντην ἔλαβεν ὁ μακαρίτης πρὸ χρόνου 1000 γρό-
σια, καὶ τὰ 500 τὰ εἰ | πρόσφερον εἰς τὸν μακαρὸν χαλκηδόνο διὰ νὰ
κάμῃ γούναν, καὶ τὰ ἄλλα 500 ἐκρά | τησεν διὰ λόγου του ὡσάν τὰ
προπέρουννα πέντεξη πουργεῖα ὅπου τὴν ἐπῆρεν λόγῳ | καταδρομῆς.
ὁμοίως ἔλαβεν καὶ 175 γρόσια κουραμὰν* ἀπὸ τὸν ἀυγερινὸν χίον |
διὰ τὰ ἄπερ εἶχε νὰ λάβῃ ἢ πανιερότης της πρὸ ἐπὶ ἡδη χρόνων, καὶ
ἐξώφλησεν | ἄτινα, καὶ οὗ τὰ ἔστειλε λέγει, καὶ ἔτσωσαν εἰς εἰδησί-
της.» συχνὰ νὰ ἔχω γράμματά της, καὶ ὀλίγον γκιουλπαλή^ο ζητεῖ | παρ'
αὐτῆς ὁ μέγας λογοθέτης, καὶ ἄς τῆς τὸ στείλῃ | μὲ γράμμα της πρὸς
τὸν ἴδιον.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1) Πιθανῶς μοναχοῦ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἐσφιγμένου τοῦ Ἁγ. Ὁρους.

2) Ἐκ τῆς γνωστῆς καὶ μεγάλης οἰκογενείας τῶν Αὐγερινῶν τῆς Χίου.

³⁾ Περί τῆς λεγομένης Πατριαρχικῆς Σχολῆς βλ. Ὑ ψ η λ ά ν τ η ς, αὐτ. σ. 204, 385, 387 καὶ 606.

⁴⁾ Τουρκ. λ.: κλωστή βαμβακερῆ ραφῆς.

⁵⁾ Καποῦ-Κεχαγιαῖς : ἀντιπρόσωπος διοικητοῦ ἢ ὑποτελοῦς ἡγεμόνος ἢ τοῦ Πατριάρχου παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ. Μπάς Καποῦ Κεχαγιαῖς : πρῶτος ἀντιπρόσωπος.

⁶⁾ Εἷς Μίσογλου ἢ Μίσου ἀναφέρεται ὡς σπαθάρης τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας. Προφανῶς πρόκειται περὶ τοῦ ἐνταῦθα μνημονευομένου. Ἄλλος δὴμόνυμος ἀναφέρεται ὡς καπικεχαγιαῖς τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἰωάν. Μαυροκορδάτου, ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας (βλ. Μητροπολίτου Ἡλιούπολεως Γ ε ν ν α δ ί ο υ, Ἱστορία τοῦ Μεγάλου Ρεύματος, Σταμπούλ 1949 σ. 185 κ.ά.).

⁷⁾ Τουρκ. λ. : ἀναλόγως.

⁸⁾ Κουραμάς κατὰ τὸν Somavera σημαίνει δόσιν, μερίδα.

⁹⁾ Τουρκ. λ.: ἀφυδατωμένος ἐν ἡλίῳ μοῦστος, ξηρὰ μουσταλευριά, τὰ σήμερον ἐν Κρήτῃ λεγόμενα κεφτέρια.

63

Ἡ Δόσις τοῦ χρέους τῆς Ἐπαρχίας τοῦ Μητροπολίτου Κρήτης Μαξίμου. (Πιθανῶς τοῦ τέλους τοῦ 1796).

Ἄριθ. Χειρ. Μ.Η. 116. Ἐφ' ἀπλοῦ φύλλου χάρτου μὲ ὕδατινας γραμμὰς καὶ στοιχεῖα G B T ἐν θυρεῶ, διαστ. 0,34×0,25 μ. Τὸ κείμενον γεγραμμένον ἐπὶ δύο σελίδων. Κατάστασις διατηρήσεως σχετικῶς καλὴ κηλίδες ἐκ τῆς ὑγρασίας.

τῆς ἐπαρχίας (;) τοῦ πανιερωτάτου καὶ συναδελφοῦ ἁγίου κρήτης κυρίου Μαξίμου ἢ Δόσις

γρόσια

100 : *τῆ ἐν κωνσταντινουπόλει ἑλληνικῇ σχολῇ.*

40 : *τῶ ἄρχοντι δραγουμάνῳ κωστάκη χαντζερεῶ, ἐπ' ὀνόμ(ατι) γεωργίου Ἰακώβου*

100 : *τῆ κοκ : ὄωξάνδρα κεσόγλου*

100 : *τῶ ποστειλνίκῳ ἀναστασάκη*

60 : *τῆ ἀγόγια, συζύγῳ τοῦ ἀγᾶ γιάνκου.*

400 :

120 : *τῆ ἀρμασόγια σταυράκη τζεβαχερεῶ.*

150 : *τῶ ἀνθίμῳ τοῦ μακαρίτου κυζίκου, ἐπ' ὀνόμ(ατι) ἐλέγκος ταφραλῆ.*

50 : *τῆ εὐφροσύνη, ἐγκονῆ τῆς ἱμαρέσσας*

100 : τῶ ἄρχ : ποστεινίκῳ σταθάκη, ἐπ' ὄνόμ(ατι) τζελεπῆ μι-
χαλάκη

100 : τῶ ἰδίῳ, ἐπ' ὄνόμ: κοκ: ῥωξάνδρας

920 :

100 : τῶ ἰδίῳ, ἐπ' ὄνόμ(ατι) κοκ: ζωτίτσας

50 : τῶ σερδάρη γεωργίῳ θεραπιανῶ.

160 : τῶ ἄρχ: λογοθέτη σκαρλάτῳ μαυροκορδάτῳ

100 : τῆ ἄρχοντίσση χατμανέσσα ἐλέγκῳ γεράκη

40 : τῆ ποστεινιτζέσσα κατίνκῳ σουλουτζιάρη

1370 :

100 : τῶ ἄρχοντι χατμάνῳ χουρμουζάκη, ἐπ' ὄνόμ(ατι) μαριωρί-
τζας.

300 : τῆ ποστεινιτζέσσα κοκ: ἐλέγκῳ

50 : τῆ ποστεινιτζέσσα κοκ: ἐλέγκῳ οδλουτζάρογλου

1820 : ἦτοι χίλια ὀκτακόσια εἴκοσι γρόσια ἐδόθησαν εἰς διάφορά της,
εἶναι | καὶ ἄλλα διὰ τὰ πληρώση πουγγείων ἐπιτά, κατὰ τὸ
χρέος της ὁποῦ φαίνεται | εἰς τὸν κώδικα τοῦ κοινοῦ, πλὴν
μέχρι τοῦδε δὲν ἐζητήθησαν.

1000 : εἰς ξεπεσμόν, καὶ ἐξέπεσεν ἢ ἐπ' ὄνόμ(ατι) νικολάου γρηπιάρη
ἢ εἰς τὸν | ποστεινικὸν ἀναστασάκη χιλίων γροσίων ὁμολο-
γία, ἣτις καὶ τῆ στέλλεται ἤδη ξεσχισμένη.

9 : εἰς διάφορον δεδουλευμένον αὐτῶν

2 : 14 εἰς κουμέρκι διὰ τὸ κρασὶ ὁποῦ προέστειλε

30 : εἰς καϊκιάτικα τοῖς ἀν(θρώπ)οις μας διὰ τὴν διανομὴν τῶν
διαφόρων της, καὶ σύνταξιν | τῶν πολιτῶν της.

2861 : 14 : ὁ λογαριασμός της πανιερότητός του. ||

2861 : 14 : ἡ ὀπισθεν σοῦμα.

1310 : τὰ διάφορα τοῦ ἁγίου πέτρας, κατὰ τὸ ἰδιαίτερον περι-
κλειόμενον ἐνυπόγραφον | κατάστιχον.

700 : τὰ διάφορα τοῦ ἁγίου ἱερῶς, κατὰ τὸ ἰδιαίτερον περικλειό-
μενον ἐνυπόγραφον | κατάστιχον.

4871 :

280 : ἔτι εἰς διάφορα τῆς πανιερότητός του τῶ τζελεπῆ θεοδω-
ράκη φιλιππουπολίτη, περὶ | ὧν ἐσημειώθη ὀπισθεν ὅτι

δὲν ἐζητήθησαν, καὶ μόλις σήμερον ἐλθὼν ὁ ἴδιος | ἐδὼν
πρὸς ἐμὲ ἀνέφερε περὶ αὐτῶν, καὶ τοῦ τὰ ἔδωσα.

36 : εἰς ἔλεος τῶν μανζιλιδων ἀρχιερέων, ἀρχόμενον ἀπὸ
αἰῶς σεπτεμβρίου τοῦ ἡδου: μέχρι αἰῶς : πάλιν τοῦ αὐτοῦ,
τοῦ ἡεου:

36 : ἔτι εἰς ἔλεος τῶν μανζιλιδων ἀρχιερέων μέχρι τοῦ ἐλευσο-
μένου σεπτεμβρίου τοῦ ἡεου:

5223 : 14 : ἦτοι πέντε χιλιάδες καὶ διακόσια εἴκοσι τρία γρόσια καὶ
παράδες 14 : ἡ Δόσις

5310 : ἦτοι πέντε χιλιάδες τριακόσια δέκα γρόσια : ἡ λῆψις

0087 : ἦτοι ὀφειλόμενα ὀγδοῆντα ἐπὶ γρόσια περισσεύουν ἐπά-
νω μας.

Μακάριος

64

*Επιστολή τοῦ Μητροπολίτου Νεοκαισαρείας Ἡσαίου πρὸς τὸν Μη-
τροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, δι' ἧς τὸν διαβεβαίω ὅτι μετὰ τὴν
ἐπάνοδόν του ἐκ Κρήτης τὸν ὑπεστήριξεν κατὰ τὴν κατ' αὐτοῦ κα-
τηγορίαν παρὰ τῆ Συνόδῳ¹, ζητῶν ἅμα τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς
αὐτὸν ὀφειλῆς. (Νοέμβριος 1797).

*Αριθ. Χειρ. Μ.Η. 100. *Ἐπὶ διφύλλου λεπτοῦ χάρτου διαστ. 0,35 × 0,24
μὲ ὕδατινας γραμμάς καὶ ἐστεμμένον θυρεόν, ἔχοντα εἰς τὸ κέντρον ἄνθη
καὶ κάτω τὰ γράμματα C C S. *Ἐπὶ τοῦ τετμημένου πρὸς φακέλλωσιν
δευτέρου φύλλου : «τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι ἀγαπητῷ, καὶ
λίαν περιποθήτῳ ἀδελφῷ ἁγίῳ κρήτης κδρ μαξίμῳ. Προσκυνητῶς. Εἰς
κάνδια.» Περαιτέρω : 1797. Σφραγίς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ τουρ-
κικῆ, ἀναγινωσκομένη : μετροπολίτ χάλα = ἐν ἐνεργείᾳ μητροπολίτης. Τὸ
κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ μιᾶς σελίδος, μὲ ὑστερόγραφον ἐπὶ τῆς φῶς.
Κατάστασις δι' ἡμετέρας σχεδὸν καλὴ. Τὴν ἐπιστολὴν συνοδεύει ἐσώκλει-
στον σημείωμα ἐπὶ τεμαχίου ἐπιμήκους χάρτου (διαστ. 0,12 × 0,34 μ.) διὰ
τῆς αὐτῆς χειρὸς γεγραμμένον πλὴν τῆς διαγωνίως ἐν ὑστερογράφῳ γρα-
φείσης φράσεως.

»τὴν ὑμετέραν σεβασμιωτάτην μοι ἀδελφικὴν πανιερότητα | ἀδελ-
φικῶς κατασπαζόμενος, ὑπερήδιστα προσαγορεύων, | προσκυνῶ.

ῥ ἦν διαφυλάττοι τὸ θεῖον ἐν ἄκρα ὑγείᾳ, διηγεκεῖ τε εὐημερίᾳ,
ὄν τῆ ἐπιτεύξει πάντων τῶν ὧν ἐφίεται παρὰ θεοῦ σωτηριωδῶν ἀγα-

θῶν. | δὲν ἔλειψα διὰ τοῦ παρόντος μου ἀδελφικοῦ, νὰ ἐρωτήσω τὰ
τῆς πανιέρου αὐτῆς | ὑγείας. καὶ ἐπομένως νὰ τὴν πληροφωρήσω, ὅτι κι-
νῶντας ἀπὸ τὰ χανία | τῆ ἡν τοῦ παρόντος, τῆ ἰδιῆ τοῦ αὐτοῦ ἔφθασα
δι' εὐχῶν τῆς πανιέρου | ὑγιᾶς εἰς βασιλεύουσαν, καὶ τῆ ἰσῆ : πάλιν
τοῦ αὐτοῦ συνοδικῶς ὁμίλησα | τὰ δέοντα, ὡς εἰλικρινῆς φίλος, μ' ὄ-
λον ὁποῦ ἤδρα ἀπὸ μερικοῦς | ἐναντίους φωνάς, ὑπερίσχυσαν ὁμῶς οἱ
ἔδικοί μου λόγοι, καὶ θέλει τὸ | πληροφωρηθῆ παρὰ τε τῆς συνοδικῆς
καὶ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς, καὶ παρὰ | τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν γέροντος
ἀγίου Ἡρακλείας². ὅθεν γνωρίζουσά με | τοιοῦτον, ἃς μὲ γράφη
συνεχῶς τὰ τῆς ὑγείας της, διωρίζουσά με εἰς | ὅσα μὲ γνωρίζει ἰκα-
νόν.

Περὶ δὲ τῶν ἑπτακοσίων πενήκοντα | γρ: ὁποῦ μὲ χρεω-
στεῖ κατόπι, θέλω τῆς τὰ τραβήξει πόλιτζαν, ἢ εἰς | κάρδια, ἢ εἰς χα-
ριά, ἐπειδὴ κατὰ τὸ παρὸν δὲν εἶχα καιρόν. τὸν | ἅγιον χερῶν ἡσού
ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι, καὶ ἐρωτῶ τὰ τῆς ὑγείας του. τὸν | ἱμπερατῆ
ἀγὰ φιλικῶς χαιρετῶ. τὸν σιὸ ἀντωνῆ³ ἐκ ψυχῆς εὖ | χομαι. τὸν δὲ
ἀνεψιόν της σιὸ νικολετᾶκη⁴ εὐχόμενος τὸν εὐχαριστῶ | διὰ τὸ ἀγου-
ρόλαθον, ἔκαμεν ὡσὸν κρητικός. πρὸς τούτοις τὰ ὅσα εἰ | γρά-
φθησαν παρὰ τοῦ μιχαλιῶ⁵, ὅλα τὰ ἀναίρεσα, καὶ ἃς μὲν ἡ | παν-
ιερότης της εἰς τὸ ἐξῆς ἡσυχος. ἡς τὰ ἔτη εἶησαν θεόθεν πλεῖστα
| καὶ πανόλβια.

αψῆζη : νοεβρίου κβας :

τῆς ὑμετέρας θεοπροβλήτου πανιερότητος

καὶ ὅλος αὐτῆς

ἔ ὁ νεοκαισαρείας ἡσαίας : —

»ὁμίλησα συνοδικῶς καὶ περὶ τῶν ἄσπρων ὁποῦ δίδονται εἰς τὸν κατὰ
καιρὸν βεζύθρον τῆς κάρδιας, ὅταν | γίνεται νέος ἐπίσκοπος, καὶ ἔχει
περὶ τούτου νὰ γίνῃ σκέψις, ὁποῦ νὰ ἐμποδισθῆ νὰ μὴ δίδονται.

»καὶ αὐθις τὴν πανιερότητά της προσκυνῶ.

»Περὶ τῶν ἑπτακοσίων : πενήκοντα γροσίων, ὁποῦ μὲ χρεωστεῖ |
δι' ὁμολογίας, ἰδοὺ ὁποῦ στέλνω τὴν ὁμολο | γίαν εἰς χεῖρας τοῦ παν-
οσιωτάτου οἰκονόμου | τοῦ θεοβαδίστου ὄρους σινᾶ παπᾶ κὸρ μελ | χι-
σεδέκ⁶. ὅθεν θέλει μετρήσει τὰ ἄσπρα | εἰς χεῖρας τῆς πανοσιότητός του,
καὶ μετρῶν | τας τα, θέλει λάβῃ τὴν ὁμολογίαν της. | καὶ παρακαλῶ
τὴν πανιερότητά της νὰ μὴν | ἀναβάλλῃ τὸν καιρόν, ἐπειδὴ ἀρκετὴ |
χάρις εἶναι ὁποῦ τὴν ἔκαμα, καὶ ἐπρόσμενα τόσους μῆρας, διὰ τὸ
ὁποῖον δὲν ἀμφιβά | λλω.

ἰδοῦ καὶ νέα χαβαδήσια¹ ὁποῦ τὴν γράφω | ἀδελφέ, ὅτι τῇ εἰ-
κοστῇ τρίτῃ τοῦ παρόντος | ἐξώσθη ὁ ὑψηλάντης, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔγι-
νεν | ἀθθέντης ὁ κωσιτάκης χαντζεργλῆς δρα | γουμάνος τῆς ἄσπορης
θαλάσσης². καὶ δραγου | μάνος ἔγινεν ὁ γαμβρός τοῦ καλιμάχι³, καὶ
ταῦτα μὲν.

νοεμβρίου κθῆ :

† ὁ νεοκαισαρείας ἡσαΐας

» παρακαλῶ γὰ ζῆ ὁ δεσπότης μου ἐν ταυτῶ | γὰ τὰ δώση τὰ
ἄ(σπρα).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹) Σχετικῶς μὲ τὰς κατὰ τοῦ Μαξίμου καταγγελίας καὶ τὴν ἐπακολουθή-
σαν ἀνάκρισιν βλ. τὸ ὑπ' ἀριθ. 48 δημοσιευθὲν ἐγγράφον τοῦ Ἐπισκόπου
Κυδωνίας Γερασίμου («Κρητ. Χρονικά» Γ', σ. 359) χρονολογούμενον εἰς τὸ αὐ-
τὸ ἔτος, κατὰ μῆνα Αὐγουστον. Φαίνεται ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον μὴ ἀρκεσθὲν εἰς
τὴν διὰ τοῦ Γερασίου γενομένην διερεύνησιν ἀπέστειλεν ὡς ἔξαρχον τὸν Και-
σαρείας Ἡσαΐαν.

²) Τὸ ἔτος 1797 Ἐφορος εἶχε γίνει, διαδεχθεὶς τὸν Δέρκων Μακάριον, ὁ
Ἡρακλείας Μελετίος.

³) Ὁ Σιὸρ Ἄντωνιὸς ἀναφέρεται εἰς τὰ Κανονικὰ Πεσκέσια τοῦ Μητρο-
πολίτου Μαξίμου («Χριστ. Κρήτη» Β', σ. 75).

⁴) Βλ. σημ. 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 58 ἐγγράφου.

⁵) Πλείστοι φέροντες τὸ ὄνομα τοῦτο ἀναγράφονται εἰς τὰ Κανονικὰ Πε-
σκέσια τοῦ Μητροπολίτου (σ. 70 καὶ 73).

⁶) Ἀναγράφεται εἰς τὸν κατάλογον τῶν Οἰκονόμων τοῦ Σιναΐτικου Μετο-
χίου τοῦ Ἁγ. Ματθαίου, τὸν κατακεχωρισμένον εἰς τὸ μνημονευθὲν Ἐπιστολά-
ριον τοῦ ἱατροῦ Νικολετάκη : «10 : τὸν κὺρ μελχισεδέκ, ἐκ κώμης ἀπάνω ἀρ-
χάνες».

⁷) Τουρκ.: νέα, εἰδήσεις.

⁸) Διερμηνεὺς τοῦ Στόλου.

⁹) Ἄγνω ποῖος ἦτο οὗτος.

65

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἐφόρου Μητροπολίτου Ἡρακλείας Μελετίου πρὸς τὸν
Μητροπολίτην Κρήτης Μάξιμον, δι' ἧς γνωρίζει τὴν ἀποστολὴν
χιλίων ἀλφαβηταρίων πρὸς διάθεσιν καὶ ζητεῖ τὴν καταβολὴν
τοῦ ἀναλογοῦντος ποσοῦ εἰσφορᾶς διὰ τὴν ναυτολογίαν τοῦ Βα-
σιλικοῦ Ταρσανᾶ. (Νοέμβριος 1798).

Ἄριθ. Χειρ. Μ.Η. 72. Ἐπὶ διφύλλου λεπτοῦ χάρτου, διαστ. 0,34 × 0,24.
μ. μὲ ὕδατινας γραμμάς, γράμματα C L καὶ λέοντα. Ἀποτετημένον

τμήμα κάτω δεξιά τοῦ πρώτου φύλλου. Ἐπί τοῦ πρὸς φακέλλωσιν τμήματος τοῦ δευτέρου φύλλου : «τῷ πανιερωτάτῳ καὶ ἐν χ(ριστ)ῷ μοι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ λίαν περιποθήτῳ ἀγίῳ Κρήτης, κυρίῳ μαξιμίῳ, ἀσπασίως». Περιαιτέρῳ : 1796. Σφραγὶς ἐπ' ἐρυθροῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ παριστώσα οἰκόσημον, ἐπιστεφόμενον μὲ σταυροφόρον σφαιρίαν καὶ πλαισιούμενον ὑπὸ δύο ἐπόπων καὶ μὲ τὰ γράμματα ΗΡ ΚΛ Μ Λ (Ἡρακλείας Μελέτιος). Κατάστασις διατηρήσεως καλή. Τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος μὲ ὑστερόγραφον κάτω ἀριστερὰ διὰ τῆς αὐτῆς χειρός. Ἐσώκλειστον χωριστὸν σημείωμα ἐπὶ γωνιώδους τεμαχίου χάρτου, μὲ τὸν λογαριασμὸν τοῦ ὀφειλομένου διὰ τὴν εἰσφορὰν ποσοῦ.

τὴν περιπόθητόν μοι πανιερότητά της ἀδελφικῶς ἐν Κ(υρί)ῳ κατασπάζομαι.

† ἀγκαλὰ καὶ προλαβόντως ἔγραψα τῇ πανιερότητί της ἄπαξ καὶ δις ἐξότον | ἐπανέκαμψα εἰς βασιλεύουσαν, μὲ ὄλον τοῦτο δὲν λείπω καὶ ἤδη πλοίου | διὰ τὰ αὐτόθι ἐπιτυχῶν γράφειν νὰ ἐρωτήσω τὰ τῆς ἐφετιῆς μοι ὑγιείας της. | καὶ ἐπομένως νὰ τῇ δηλοποιήσω, ὅτι κατὰ τὰς προλαβούσας π(ατ)ριαρχίαι | κὰς καὶ συνοδικὰς ἐπιστολάς ὁποῦ τῇ ἐπέμφθησαν παρὰ τῆς τυπογραφίας | τοῦ πατριαρχείου, ἰδοὺ ἤδη πέμπονται εἰς τὰ αὐτόθι χίλια ἄλφα | βητάρια μετὰ τῆς περικλειομένης πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς. ἄπερ | λαμβάνουσα, ἄς τὰ διανείμῃ πρὸς τοὺς ἐν ἀπάσῃ τῇ ἐπαρχίᾳ | της βιβλιοπώλους ὡς διορίζεται. τῇ δηλοποιῶ προσέει, ὅτι ἐπειδὴ ἐδόθησαν παρὰ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καθ' ὑψηλὴν προσταγὴν μελάχῃ | δεσ εἰς τὸν βασιλικὸν τεροναν, διωρισθήμεν ἅπαντες νὰ δώσωμεν | ἀναλόγως. δι' ὃ κατὰ συνοδικὴν ἀπόφασιν τῇ περικλειόμεν τὸ παρὸν σημεί | ωμα νὰ παραλάβῃ καὶ παρὰ τῶν ὑπ' αὐτὴν συναδελφῶν ἐπισκόπων | τὴν σημειουμένην ποσότητα μὲ πρῶτον, καὶ ἀνυπεροθέτως νὰ μᾶς τὰ ἐξα | ποστείλῃ. ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀδελφικῶς. καὶ τὰ ἔτη της εἴησαν | θεόθεν πλεῖστα καὶ πανευτυχῆ :

αψῆη νοεμβρίου κδη :

τῆς πανιερότητός της.

ἐν χ(ριστ)ῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ ὄλως

Ἡρακλείας μελέτιος

δι' ὅσα ἀδελφὲ τὴν προσ | διώρισεν ἡ ἐκκλησία ἄς μὴν | ἀμελήσῃ. ἀλλὰ νὰ τὰ ἐκτελέσῃ | μετὰ πάσης τῆς ὀφειλομένης εὐ | πειθείας ἐπειδὴ καὶ εἶναι δίκαια | πάντα τῆς ἐκκλησίας. εἶπε καὶ τὸν | ἄγιον ἀυλοποτάμου νὰ φροντίσῃ διὰ | τὰ διάφορά του, ὡσὰν ὁποῦ διὰ τὴν θεοφι | λίαν του πόλιτζαν δὲν εὐρίσκω.

τὰ συνοδικῶς διορισθέντα δοθῆναι ἕνεκα μελά | χηδων παρὰ τοῦ ἁγίου
Κρήτης καὶ τῶν ἐπισκόπων του,

γρόσια

- 40 : Κρήτης
20 : Κνωσοῦ
20 : Ἀρκαδίας
20 : Χερσονήσου
10 : Ἀδλοποτάμου
20 : Ρεθύμνης
20 : Κυδωνίας
15 : Λάμπης
15 : Πέτρας
15 : Σιτείας
15 : Ἱεροῦ
15 : Κισσάμου

225,

† Ο ΛΑΜΠΗΣ & ΣΦΑΚΙΩΝ
ΕΥΜΕΝΙΟΣ ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ